

В.І. Савенко

канд. техн. наук, професор
ORCID: 0000-0002-1490-6730

І.С. Нестеренко

канд. техн. наук, доцент
ORCID: 0000-0003-1023-1761

І.А. Шатрова

канд. техн. наук, доцент
ORCID: 0000-0002-3566-8794

О.О. Демидова

канд. техн. наук, доцент
ORCID: 0000-0003-4736-1535

А.О. Осипова

PhD, асистент
ORCID: 0000-0001-9027-116X

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

ЗАГАЛЬНИЙ МІЖДИСЦИПІНАРНИЙ ГЕНЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ І ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР

Діяльність кожного елемента організації: керівників, виконавців – суб'єктів і головних дійових осіб організації несе в собі телеомію, тобто доцільність. В цільовій структурі організацій для її виживання, збереження рівноваги, стабільності виникають потреби у вирішенні спеціальних задач по досягненню внутрішньої і зовнішньої безпеки. Модель діяльності виробничого комплексу завжди включає об'єкт управління та суб'єкт управління у формі відповідних систем. Від рівня розвитку виробничих відносин залежить метод реалізації відносин поміж ними. А це можливо лише за умови застосування ефективних методів та засобів збирання, передачі, обробки, зберігання та представлення інформації про предметну область у формі відповідної інформаційної технології підтримки прийняття рішень. В силу мінливості навколишнього світу ціль і результат ніколи не співпадають абсолютно точно. Оцінка ефективності функціонування будь-якої системи управління та її відповідність сучасним вимогам повинна мати узагальнений критерій, необхідну кількість ефективних інструментів вимірювання та регулювання процесів. Такий критерій необхідний для аналізу оптимальності цієї системи та прогнозування напрямку її

модифікації. Відомий і широко застосовується кібернетичний спосіб управління системою, як машиною. Успішно діє безліч автоматизованих і автоматичних систем управління. Але у випадку економічних соціальних систем діяльність, яких носить доволі стохастичний, невизначений характер, велику провідну роль відіграє людина з її інтуїцією, природною обдарованістю, духовністю. Часто найбільш доцільним або оптимальним способом управління буде такий, при якому критерій якості управління досягає заданого значення. Таким по суті є синергетичний м'який спосіб управління, коли управлінська дія виконується в потрібному місці, як правило в точках біфуркації, в потрібний час, в час втрати рівноваги і в потрібному напрямку, який співпадає з природнім напрямком розвитку системи і не зустрічає внутрішнього опору. Відомо, що як тільки створюється формальна організаційна структура, одразу ж з'являється структура неформальна. І від гармонійності їхньої взаємодії – підтримки чи супротиву багато в чому залежить ефективність в досягненні поставленої мети. Однак управління виробничою будівельною організацією - це система людина-машина, в якій остаточні рішення приймаються керівниками на відповідному рівні. Тому міру "ентропії" такої системи неможливо розрахувати математично абсолютно точно, але її потрібно передбачити та спланувати. Сьогодні термін "ентропія" може бути використаний як теоретичний захід для аналізу та проектування систем людина-машина. Закон Больцмана діє не тільки в мікро світі, молекулярній фізиці, але і в інформатиці та соціальних системах. Відсутність можливості точної формалізації загального критерію функціонування системи свідчить про те, що будь-яка суворо формалізована модель має меншу різноманітність, ніж сама система. Як результат, система управління організацією, побудована за вищевказаною моделлю, не буде виконувати своїх функцій, якщо в неї не вбудована людина, як стохастичний, але свідомий, мислячий, керуючий елемент методології формалізованих планових розрахунків. Таким чином, для успішного функціонування будь-якої сучасної системи управління виробництвом повинна включатись людина як ланка, що забезпечує життєздатність усієї системи та реалізацію функції самоорганізації. А саме: Інтелектуальні, психофізичні, кваліфікаційні, духовні, ідеологічні, соціальні та інші властивості людського лідера, людини-творця, - людини-виконавця, задіяного на різних рівнях системи, не менш важливі, ніж властивості та параметри, що використовуються автоматизованими або роботизованими комплексами, машини, механізми, інструменти, всі види ресурсів, включаючи час, фінанси, інформацію, енергію, матеріали тощо, а також методи та організаційно-

технологічні форми і інтелектуальні схеми та алгоритми. Більше того, важко точно виміряти параметри та взаємний вплив факторів та елементів системи всередині організації, особливо визначити величину зовнішніх сил - міжнародних, державних законів та норм, соціальних традицій, природних явищ та законів Всесвіту, які далеко не всі відомі людству. Без глибокого вивчення цих концептуальних засад важко спроектувати і тим більше створити ідеальну модель. Щоб створити геном досконалості або стійку досконалу модель діяльності, необхідно на науковій основі відібрати людей, що мають потрібні здібності та характери, і сформувати ефективні організації. Історія знає, численні спроби створити ефективні моделі розвитку трудових колективів та соціальних систем. Досвід впровадження систем управління якістю та моделей досконалості організацій показує, що зрештою персонал вирішує все, формує і зберігає ділову культуру-геном організації і впливає на характер і якість виробничих відносин, які встановлюються законами економічних формацій і державними нормами.

Список використаних джерел:

1. Kosanke K., Nell J. G. Standardization in ISO for enterprise engineering and integration, in *Computers in Industry. Computers in Industry*, 1999. Vol. 40. № 2-3. P. 311-319.
2. Power D. J. Web-based and model-driven decision support systems: concepts and issues. *AMCIS 2000 Proceedings*, 2000. P. 352-355.
3. Доценко С. І. Архітектоніка функціональної системи як елемент організації діяльності в загальній теорії підприємства: *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва, 2013. № 44 (1017). С. 41-48.
4. Організаційні виробничі системи в світлі загальної організаційної науки та сучасного кадрового менеджменту /В.І. Савенко С.П. Пальчик, Нестеренко І.С., Терещук М.О., В.В. Ключова, 2018. № 34.
5. Савенко В.І., Доценко С., Ключова В.В., Пальчик С.П. Генетичний підхід до досконалості бізнесу та ізоморфізм структури будівельної організації. *Комплексне забезпечення якості технологічних процесів та систем (КЗЯТПС – 2018): матеріали тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції*. Чернівці: ЧНТУ, 2018. С. 101-102.
6. Савенко В.І., Доценко С.І., Федоренко С.В., Пальчик С.П. Оптимальні методи ефективного управління будівельною організацією комбінатного типу. *Економіка та Держава*. 2018. №6. С. 60-63.
7. Савенко В.І., Пальчик С.П., Ключова В.В., Победа С.С. Ентропія як прояв системної та діалектичної сутності будівельної організації. *Управління розвитком складних систем*. 2018. № 36. С. 142–147.